

Poštovani, Dozvolite da kao strani profesor slavistike iznesem nekoliko reakcija na predložena pravopisna pravila. Kao nehrvat nemam pravo glasa, međutim, objavljujući tekstove na hrvatskom, suočavao sam se donekle s istim problemima kao rođeni Hrvati.

1. Na str. 42 u Napomeni piše "5. Dvoglasnik ie nikad se ne rastavlja: cvi-jet, ri-ječ, isci-jediti, snjegović." pa pretpostavljam da se prenošenje tipa cvi-jet, ri-ječ, isci-jediti, snjegović zabranjuje. Međutim ni iskusnom slavistu, a kamoli laiku, nije uvijek jasno koji oblik sadržava dvoglasnik ie a koji ima slijed triju glasova i-j-e. Ljudi će pitati, kad može pi- je, što ne može prije? Možemo li pisati ni- je, znajući da se taj oblik može povijesno analizirati kao refleks starog jata? Ako može ori- jent, što ne može Osi- jek? Što je s prezentom glagola smjeti, smi- je li se preni- jeti "smi- je" a ako ne, što je sa "smi- ju"? Razlikuje li se prezent glagola smjeti od prezenta glagola smijati se, dakle smijem mu se (pretpostavljam da može: smi- ju mu se)? Je li korisno da postoje riječ od čak sedam slova koja se ne smije prenositi, npr. obijest?

Jednom ri- ječi, predlažem ne samo: ruka ruku mi- je nego: i obraz obadvi- je. Pravilo pod 5. jednostavno bi se moglo ispustiti. Moj bi pri- jedlog znatno olakšao rad programa koje spominjete u primjeru: "Programi za obradbu i grafičko oblikovanje teksta najčešće imaju mogućnost automatskoga prenošenja riječi na hrvatskome jeziku.

2. Drugi moj prijedlog tiče se mnogo manjeg broja slučajeva, onih koji nastaju preuzimanjem stranih riječi i imena u izvornom pravopisu i dodavanjem hrvatskih nastavaka i tvorbenih morfema. Na str. 10 stoji ovako: "Ispadanje samoglasnika Ako se u riječi nađu dva ista samoglasnika, ne dolazi do ispadanja: Bilbao – Bilbaa, crnook, kakao – kakaa, kooperacija, koordinacija, vakuum. Ako bi se tri ista samoglasnika trebala pisati zaredom, pišu se samo dva: Joensuu – Joensuuu > Joensuu, Yahoo – Yahooov > Yahoov." Tu bi se po mojem mišljenju moglo dopustiti istu slobodu koja postoji u najnovijem njemačkom pravopisu i to da se smije pisati tri ista slova, s tim da se u takvom spoju radi veće jasnoće može (ne mora) pisati i spojnica između morfema. U njemačkom, dakle, za 'putovanje brodom' smije pisati i Schiffahrt i Schiff-Fahrt, 'morski slon' može biti i Seeelefant i See-Elefant. Potencijalno su mogući i spojevi od četiri ista slova, npr. ako je mjesto Aabenraa poznato po jeguljama (jegulja = njem. Aal), to bi onda bile i Aabenraaaaale i Aabenraa-Aale. Na takav način bi se i u hrvatskom u slučaju potrebe moglo razlikovati npr. putovanje u Joensuu (akuzativ) od života u Joensuu-u (lokativ).

S poštovanjem, Wayles Browne

-- Dr. Wayles Browne, Prof. of Linguistics Department of Linguistics Morrill Hall 220, Cornell University Ithaca, New York 14853, U.S.A.

Ja sam se u međuvremenu sjetio još par stvari u vezi s Pravopisom:

"Na str. 8 stoji:

Napomena Ime Nagy [nađ] ne završava glasom i. Stoga se oblici imena Nagy pišu bez j između osnove i nastavka: G Nagya, D Nagyu..., a posvojni je pridjev Nagyev. Korisno je dati izgovor imena Nagy [nađ], a još bi korisnije bilo dati i izgovor [nađa, nađu, nađev] za padeže i posvojni pridjev.

Malo dalje stoji: Napomena Ime Boccaccio [bokačo] ne završava skupinom glasova io. I je znak da se ispred njega čita nepčanik te se između toga nepčanika i nastavka ne ostvaruje glas j. Stoga se oblici imena Boccaccio pišu bez j između osnove i nastavka: Boccaccia, Boccacciu..., a posvojni je pridjev Boccacciov. Isto vrijedi i za imena tipa Giorgio [đorđo], Giorgia, Sergio [serđo], Sergia te imenice adagio, adagia; solfeggio, solfeggia itd. pa bi bilo korisno dodati i izgovor oblika. Pretpostavljam da se izgovara [bokača, bokaču, bokačov...adađa, solfeđa] itd. ali to nije odmah jasno.

Isto se odnosi na tip Brescia, Brescie, Bressii, Foggii itd.

Str.22, kad se od New York već tvori njujorški, zašto je od Šri Lanka šrilanski (očekivali bismo šrilanški)?"

Mnogo Vas pozdravlja Wayles Browne -- Wayles Browne, Prof. of Linguistics Department
of Linguistics Morrill Hall 220, Cornell University Ithaca, New York 14853, U.S.A.